

WYNIKI PIERWSZEGO SEZONU ROZRODOWEGO OWIEC

Jan Olechnowicz, Adam Gut

Katedra Hodowli i Produkcji Owiec AR w Poznaniu

WSTĘP

Poznanie przebiegu pierwszego sezonu rozrodowego maciorek ma na celu ustalenie optymalnych terminów ich wczesnego stanowienia. W kraju wykonano dotychczas nieliczne badania aktywności płciowej w pierwszym roku życia maciorek [1, 2].

W pracy własnej badano występowanie rui i przebieg pierwszego sezonu płciowego u maciorek merynosa polskiego i owcy wielkopolskiej oraz u maciorek mieszańców 2 ras: merynos polski x owca wschodniofryzyjska i owca wielkopolska x merynos polski.

MATERIAŁ I METODY

Badano pierwszy sezon rozrodowy u maciorek urodzonych w lutym i marcu 1981 r. Maciorki te urodzone były w stadzie RZD Swądzim-Złotniki (merynos polski i mieszańce dwurasowe merynosa polskiego z trykiem wschodniofryzyjskiej owcy mlecznej) oraz w stadzie RZD Brody (owca wielkopolska i mieszańce owcy wielkopolskiej z trykiem merynosa polskiego). W każdej grupie rasowej było po 25 maciorek wybranych losowo spośród maciorek

remontowych. Eksperyment rozpoczęto 1 VIII 1981 r. i zakończono 28 II 1982 r. Owce w rui były wykrywane przez wazektomowane tryki każdego dnia w czasie 1,5 godziny. Maciorki przyjmujące tryka oddzielano od pozostałych owiec na 2 doby, a w dniu wystąpienia pierwszej rui ustalano masę ciała. Długość sezonu rozrodowego maciorki obliczono w dniach od wystąpienia u niej pierwszej do ostatniej rui w ciągu badanego okresu.

Analizę różnic między grupami maciorek pod względem badanych cech (z wyjątkiem procentu maciorek grzejących się w pierwszym roku życia) wykonano za pomocą testu Duncana.

WYNIKI

W pierwszym (u maciorek) sezonie rozrodowym wszystkie mieszańce merynoso-fryzy wykazywały ruję (tab.), a najmniej aktywne płciowo były maciorki merynosa polskiego (32%). Aktywność płciowa maciorek owcy wielkopolskiej i ich mieszańców po merynosie była pośrednia i podobna do aktywności płciowej maciorek owcy nizinnej ze stada RZD Żelazna, stwierdzonej w badaniach Jankowskiego i wsp. [1].

Merynoso-fryzy grzały się średnio w wieku ok. 7 miesięcy i były młodsze od maciorek merynosowych w dniu wystąpienia pierwszej rui o ponad miesiąc, natomiast w porównaniu z maciorkami wielkopolskimi i ich mieszańcami po tryku merynosa polskiego - o ponad 2 miesiące. Kardymowicz [2] podaje, że u maciorek rasy Cakiel pierwszą ruję zarejestrowano w wieku 7-9 miesięcy.

Najdłuższy sezon rozrodowy miały mieszańce po tryku wschodniofryzyjskiej owcy mlecznej. Rozpoczynały one sezon płciowy

Wiek i masa ciała maciorem w czasie pierwszej rui,
długość pierwszego sezonu rozrodowego oraz liczba rui

Age and live weight of ewes in first oestrus,
length of the first season of reproduction and number of oestruses

Cecha Trait	Grupa rasowa ¹ Breed group ¹		
	MP	MP x WF	OW
Procent maciorem grzejących się Percentage of ewes in heat	32,0	100,0	72,0
Wiek, dni Age, days	245 ± 40 ^{Cd}	210 ± 8 ^{ABC}	275 ± 27 ^{Ad}
Masa ciała, kg Live weight, kg	40,3 ± 5,1 ^{ABC}	46,1 ± 2,6 ^B	46,3 ± 3,8 ^A
Długość sezonu, dni Length of season, days	65 ± 14 ^{BD}	100 ± 10 ^{ACD}	58 ± 33 ^{Co}
Liczba rui Number of oestruses	4,4 ± 0,5 ^{BDE}	6,4 ± 0,5 ^{ACE}	1,9 ± 1,6 ^{AB}

¹MP - merynos polski, WF - owca wschodniofryzyska, OW - owca wielkopolska.
¹MP - Polish Merino, WF - East Friesian Sheep, OW - Wielkopolska Sheep.

A, B, C, D_P ≤ 0,01.

c, d_P ≤ 0,05.

z początkiem drugiej dekady września i kończyły go w końcu stycznia. Maciorki pozostałych grup rasowych rozpoczynały sezon piciowy ok. 3 tygodni później niż merynoso-fryzy. U mieszańców po tryku fryzyjskim nasilenie rui utrzymywało się prawie przez cały okres badań na wysokim poziomie i było około 2,5 razy wyższe w porównaniu z maciorkami pozostałych grup rasowych.

WNIOSEK

Wystąpienie rui w pierwszym roku życia wskazuje, że maciorki merynoso-fryzy można skutecznie pokrywać od połowy września do pierwszej dekady stycznia włącznie, natomiast u macierek pozostałych grup rasowych nasilenie rui jest wyraźnie mniejsze i występuje głównie w listopadzie i grudniu.

LITERATURA

1. Jankowski S., Reklewska B., Knyziak B.A.: Zesz. Nauk. SGGW-AR Warszawa, Zoot., 1976, 12, 119-132.
2. Kardymowicz M.: Post. Nauk Rol., 1961, 5 (71), 59-78.

J. Olechnowicz, A. Gut

RESULTS OF THE FIRST SEASON OF EWES REPRODUCTION

S u m m a r y

The first season of reproduction was observed in Polish Merino and Wielkopolska pure bred ewes and in crosses: Polish Merino x East Friesian and Wielkopolska x Polish Merino. At the beginning of the first oestrus the hybrids Polish Merino x East Friesian were the youngest (210 days) and their live weight was 46.1 kg. Their season of reproduction was the longest (100 ± 10 days) with the highest number of oestruses (6.4 ± 0.5). Among the Polish Merino ewes 32% had oestruses at the age of 245 days, their live weight was 40.3 kg, while 72% of Wielkopolska ewes were in heat at the age of 275 days, when their live weight was 46.1 kg. The hybrids Wielkopolska x Polish Merino had intermediate sexual activity when compared with the parental breeds.

Н.Олехнович, А.Гут

РЕЗУЛЬТАТЫ ПЕРВОГО СЕЗОНА РЕПРОДУКЦИИ У ОВЕЦ

Р е з ю м е

Исследовали первый половой сезон овцематок-помесей мериноса и велькопольской овцы, а также помесей польского мериноса с баранами восточно-фризской молочной породы и помесей велькополь-

ской овцы с баранами польского меринеса. В группе мериносово-фризских овец у всех овцематок была установлена течка в первом году жизни. В день появления первой течки (на 210-ый день) они были самыми молодыми среди испытываемых групп овец; вес их тела составлял 46,1 кг. В этой группе был установлен наиболее продолжительный первый родовой сезон (100 дней) и самое высокое число течек (6,36) в сравнении с остальными породными группами.

Среди мериносовых овцематок 32% обнаруживало течку в возрасте 245 дней после достижения среднего веса тела 40,3 кг, тогда как у велькопольских овцематок в возрасте около 275 дней (вес тела 46,3 кг) течка наблюдалась у 72% животных. Помеси велькопольской овцы с баранами польского меринеса показывали посредственную половую способность в первом году жизни в сравнении с чистопородными овцами.